Hampaprodukter

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Hampaprodukter kommer från växten Cannabis sativa. De kan finnas som ingredienser i kosttillskott, drycker, te, godis med mera. Den mest omdiskuterade ingrediensen är CBD-olja, ett nytt livsmedel som ibland klassas som läkemedel eller narkotika. Läs om vad som gäller för olika hampaprodukter här.

Får Cannabis sativa användas som livsmedel?

Produkter av *Cannabis sativa* L. regleras inom olika rättsområden. Här försöker vi kort svara på vilka produkter som är livsmedel och inte. Sådana produkter som bedöms vara livsmedel måste följa livsmedelslagstiftningen.

I texten längre ned finns utförligare förklaringar om till exempel varför CBD och andra cannabinoider inte får släppas ut på marknaden.

Får Cannabis sativa användas som livsmedel?

Ja:

- Frön
- Produkter som mjöl, hampaprotein, hampafrösmör och olja gjord på frön

Nej:

- Alla delar och produkter från *Cannabis sativa* L. än de som är av en sort som kan berättiga till stöd inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik och odlas efter det att ansökan om direktstöd för sådan odling getts in till behörig myndighet
- CBD (cannabidiol)
- Andra cannabinoider än CBD
- Blad och blommor/”buds”, kan även gälla när dessa delar kommer från hampasorter som berättigar till stöd inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik och odlas efter det att ansökan om direktstöd för sådan odling getts in till behörig myndighet

Tveksamt i vissa fall:

- Produkter (utom frön), till exempel blad och blommor/”buds från *Cannabis sativa* L. Dessa produkter kan falla under svensk narkotikalagstiftning.
- Importerade hampa-produkter

Vilka regler gäller på området?

Försäljningen av produkter av *Cannabis sativa* L. regleras av narkotika-, läkemedels- och livsmedelslagstiftningen. Livsmedelslagstiftningen gäller i förhållande till narkotika- och läkemedelslagstiftningen. Om en produkt klassas som narkotika eller läkemedel i Sverige så räknas den inte som livsmedel här, även om den uppfyller kriterierna i EU- lagstiftningen för livsmedel. Varken narkotika eller läkemedel kan omfattas av definitionen för livsmedel i artikel 2 i förordning (EG) 178/2002.

Narkotika och hampa

”Cannabis ” är enligt narkotikalagstiftningen de ovanjordiska delarna av varje växt av släktet *Cannabis* från vilka hartset inte blivit extraherat, med undantag för fröet. Frön är i stort sett fria från CBD (cannabidiol) och THC (tetrahydrocannabinol).

Undantaget i Sverige är *Cannabis sativa* L. som är av en sort som kan berättiga till stöd inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik och odlas efter det att ansökan om direktstöd för sådan odling getts in till behörig myndighet. Dessa hampasorter har låg halt THC.

Odla hampa - Jordbruksverket

Import av hampa

Narkotikalagstiftningen reglerar vad som är narkotika och inte (och därmed skulle kunna användas som livsmedel). Växten *Cannabis sativa* L. klassas som narkotika men det finns undantag. Undantaget är de sorter som nämns ovan, som kan berättiga till stöd inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik och odlas efter det att ansökan om direktstöd för sådan odling (så kallat "gårdsstöd") getts in till behörig myndighet. Eftersom gårdsstödet enbart gäller odlare inom EU, är det i dagsläget oklart vad som gäller hampa som importeras från andra länder utanför EU.

Livsmedelsverket kan inte ge ett generellt svar på vad som gäller för importerad hampa, eftersom frågan handlar om tolkning av narkotikalagstiftningen vilket inte är Livsmedelsverkets ansvarsområde.

Frön

Hampfrön har historiskt använts till livsmedel, likaså produkter som utvinns ur hampfrö som till exempel hampfröolja (både varm- och kallpressad), hampakli, hampaprotein och hampfrömjöl.

Gränsvärden för tetrahydrocannabinol (THC)

Det finns gränsvärden för tetrahydrocannabinol (THC) i hampfrön och hampfröprodukter. Gränsvärdena framgår av förordning (EU) 2023/915 om främmande ämnen.

THC är en av många olika cannabinoler som finns i växten *Cannabis sativa*. THC och närbesläktade föreningar är narkotikaklassade i Sverige och regleras i psykotropkonventionen. Gränsvärdena för THC är satta på sådan nivå att de inte bedöms komma upp i någon psykotrop effekt. Med psykotrop effekt menas påverkan på centrala nervsystemet.

Frön från *Cannabis sativa* är i stort sett fria från THC. Däremot förekommer THC i andra växtdelar som kan kontaminera fröprodukter vid tillverkning .

Gränsvärdet gäller bara den vanligaste varianten av THC, delta 9-tetrahydrocannabinol (Δ9-THC). Gränsvärdena gäller summan av delta-9-tetrahydrocannabinol (Δ9-THC) och delta-9-tetrahydrocannabinolsyra (Δ9-THCA), uttryckt som Δ9-THC. Det betyder att andelen Δ9-THCA först måste räknas om till Δ9-THC. Då används faktorn 0,877. Halten i en produkt ska alltså beräknas som summan av Δ9-THC + 0,877 x Δ9-THCA. Därefter jämförs halten mot gränsvärdet i förordningen.

Gränsvärden:

Hampfröolja	7,5 mg/kg
Hampfrön	3 mg/kg
Malda hampfrön, (delvis) avfettade hampfrön och andra produkter bearbetade av hampfrön	3 mg/kg

Överskridande av gränsvärden

Om halten Δ9-THC i ett livsmedel överskrider gränsvärdet får livsmedlet inte släppas ut på marknaden och heller inte användas som ingrediens i andra livsmedel.

Överskridande av gränsvärden för främmande ämnen bör notifieras i EU:s varningssystem för osäkra livsmedel RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) om produkterna har spridning som berör en annan eller andra kontrollmyndigheter i eller utanför Sverige.

Akut referensdos

Även om en produkt har en THC-halt som understiger gränsvärdet, kan det vara aktuellt att göra en bedömning av om intaget av THC för konsumenten kan överstiga akut referensdos.

För hälsoskadliga ämnen som kan ge akuta effekter beräknas ofta en akut referensdos (ARfD). ARfD är den högsta mängd av ett ämne som en konsument kan inta under en begränsad tidsperiod, vanligen ett dygn, utan att riskera att få negativa hälsoeffekter.

För THC tillämpas en ARfD på 1µg/kg kroppsvikt och dag (se EFSA Journal 2015;13 (6): 414, Tetrahydrocannabinol in milk and other food of animal origin). Gränsvärdena för THC i hampfrön och hampfröprodukter gör att konsumenter inte kan konsumera speciellt mycket av vissa hampaprodukter, utan att ARfD för THC överskrids. Det här kan bli ett problem för livsmedelsföretag som vill sälja den här typen av produkter. Den akuta referensdosen (ARfD) uppnås till exempel för en person som väger 60 kg efter intag av 20 gram hampfrömjöl, under förutsättning att innehållet THC per kilo hampfrömjöl ligger på det maximala gränsvärdet 3 mg/kg. Personer som väger mindre, exempelvis små barn, kan äta betydligt mindre hampfrömjöl med sådan THC-halt innan de uppnår ARfD.

Olika produkter kan ha olika portionsstorlekar och/eller anvisning om hur mycket av livsmedlet som bör intas. Om en produkt, till exempel hampamjöl i glutenfri gröt, skulle säljas till barn bör man räkna på Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, Efsas, värden för kroppsvikter för spädbarn, små barn och barn (5 kg, 12 kg och 23 kg respektive).

Livsmedelsverket har inga egna haltdata för Δ9-THC-halter för de produkter som säljs på den svenska marknaden och inte heller konsumtionsdata, det är därför inte möjligt att uttala sig om exponeringen för svenska konsumenter i dagsläget.

Ett överskridande av ARfD kan kontrollmyndigheter behöva meddela i RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed).

Kommissionens förordning (EU) 2022/1393 av den 11 augusti 2022 om ändring av förordning (EG) nr 1881/2006 vad gäller gränsvärden för delta9-tetrahydrokannabinol (Δ9-THC) i hampfrön och produkter framställda därav

INCB Psychotropics - 1971 Convention

EFSA Journal 2015;13(6):414, Tetrahydrocannabinol in milk and other food of animal origin

CBD

Cannabidiol (CBD) är en cannabinoid och den huvudsakliga ingrediensen i CBD-olja. Till skillnad från hampafröolja som utvinns ur frön, utvinns CBD-olja genom extraktion av plantdelar. Det går att (någorlunda) styra vilka cannabinoider som då kommer med i den slutliga produkten.

Produkter som innehåller CBD som ingrediens anses i vissa fall vara läkemedel i Sverige. Läkemedelsverket har i enlighet med läkemedelslagstiftningen beslutat om saluförbud för flera produkter som innehåller CBD.

Det är Läkemedelsverket som avgör om en produkt klassas som läkemedel och det kan göras utifrån innehåll, dos eller påstående om effekt. Läs mer om CBD på Läkemedelsverkets webbplats. Livsmedelskontrollen kan inte vidta åtgärder vad gäller produkter som säljs som livsmedel men klassats som läkemedel. Dessa produkter ska hanteras av Läkemedelsverket.

CBD-produkter som inte klassas som läkemedel kan däremot hanteras inom livsmedelskontrollen.

Närliggande produkter till kosttillskott - Läkemedel

Cannabidiol - CBD - Läkemedelsverket

CBD-olja finns med i novel food-katalogen tillsammans med övriga cannabinoider och är ett icke godkänt nytt livsmedel, se förordning (EU) 2015/2283. De får inte släppas ut på marknaden innan de har blivit godkända. Detta gäller alltså produkter som består av eller innehåller ingrediensen CBD (eller andra cannabinoider) som tagits fram genom extraktion. Det gäller inte till exempel växtdelar som naturligt innehåller CBD. Flera ansökningar om godkännande av CBD som nytt livsmedel finns inlämnade till Efsa, Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, men några beslut är inte fattade.

Novel food-katalogen

Högsta domstolens avgörande

I juni 2019 kom en dom från Högsta domstolen som handlar om innehav av en beredning av hampa (CBD-olja). I domen framgår det att CBD-olja som innehåller THC utgör en beredning enligt den så kallade psykotropkonventionen och därmed är att anse som narkotika. Det gäller oavsett om den THC som finns i

oljan kommer från laglig industrihampa eller inte. Se dom den 18 juni 2019 i mål nr B 177-19 på Högsta domstolens hemsida.

Domen säger inget om vilken mängd THC som krävs för att en produkt ska klassas som narkotika utan det är innehåll av THC som avses. Det finns inga haltgränser avseende THC i svensk narkotikalagstiftning, vilket det finns i vissa andra EU-länder. I domen nämns att det inte finns något som tyder på att produktion av till exempel CBD-olja sker på ett sådant sätt att all THC försvinner.

Det är bara om det handlar om en beredning av hampa som narkotikalagstiftningen blir relevant med hänvisning till domen. Däremot är det inte rättsligt prövat vad som exakt avses med en beredning. Det gör bland annat att det inte säkert går att säga att till exempel hampafröolja med konstaterad THC-halt skulle räknas som narkotika.

Avgöranden, vägledande domar och beslut - Högsta domstolen

Andra delar av växten än frön

Förutom frön används blad och blommor/”buds” i olika typer av produkter på marknaden.

Blad

Vatteninfusion av hampablad (te bryggt på hampablad och vatten), har en konsumtionshistoria inom EU. Därför kan det inte vara ett nytt livsmedel.

Te bryggt på hampablad och vatten bedöms olika i olika medlemsstater. Det beror på att narkotikalagstiftningen inte är harmoniserad inom EU. I vissa medlemsstater bedöms det vara ett tillåtet livsmedel, medan det i andra medlemsstater exempelvis i Sverige, kan bedömas vara narkotika.

Läkemedelsverket utövar tillsyn över laglig narkotikahantering och kan inte svara på straffrättsliga frågor. Misstänkt olaglig narkotikahantering ska anmälas till Polismyndigheten.

Läkemedelsverket

Blommor/”buds”

”Buds”, eller knoppar/blommor/blomställningar från hampa finns inte nämnt i novel food-katalogen. Det betyder att EU-kommissionen och medlemsstaterna inte har sett över om det finns konsumtionshistorik. Även blommor/”buds” och produkter därav kan i Sverige utgöra narkotiska beredningar enligt samma resonemang som för blad (se ovan).

Misstänkt olaglig narkotikahantering ska anmälas till Polismyndigheten.

Senast uppdaterad 22 maj 2025 Ansvarig grupp ROR_DK